

“3 MAYIS TÜRKÇÜLER GÜNÜ” 3 Mayıs 1944 tarihi; yakın tarihimizde, erken Cumhuriyet dönemi sonrası **Türk Milliyetçiliği fikrinin harekete dönüşmesi, siyasileşmesi, sahada geniş kitlelere yayılması noktasında dönüm noktasıdır...**

Günümüzde; **“Türkçüler Günü, Türkçülük Günü, Milliyetçiler Günü”** gibi çeşitli adlar altında kutlanan 3 Mayıs, milliyetçi camiada en özel günlerden biri olma özelliğini sürdürüyor. Önceki gün 3 Mayıs paylaşımları, Türkçü sözler, mesajlar, Hüseyin Nihal Atsız'ın beyanatları, yazıları, sosyal medya mecralarında yine büyük ilgi gördü.

3 Mayıs bir yönüyle Türk Milliyetçiliği ile siyasal iktidarlar arasındaki ilişkiyi anlamak bakımından, diğer yönüyle resmi Milliyetçilik ile Türkçülük, Turancılık, arasındaki ihtilafları açığa çıkarması bakımından da doğru okunması anlaşılması gereken bir dava. 3 Mayıs Türkçülük-Turancılık davası 2.Dünya Savaşı ikliminde, o günkü tercihleri, etkileri hissettiren eşine az rastlanır adaletsizlik, usulsüzlük içeren konjonktürel bir davadır. 3 Mayıs Türkçülük-Turancılık davası milliyetçiliği şekillendirmek isteyen, Türk Milliyetçiliğini sürekli denetim altında tutmak isteyen devlet tekelinde bir milliyetçilik arzulayan resmi milliyetçilik anlayışı ile sivil milliyetçiliğin gerilim yaşadığı ilk tarihsel kavşaktır.

3 MAYIS 'TÜRKÇÜLER GÜNÜ'

(3 Mayıs 1944 - Türkçülük Turancılık davası, Ankara Nümayişi)

'Türkçülükte ilk hareketi, 3 Mayıs 1944 Çarşamba günü, Ankara'daki birkaç bin meçhul Türk genci yaptı. Bu bakımdan Türkçülük tarihinde onların hususî bir şerefi vardır.' -Hüseyin Nihal Atsız, Kür -Şad edasıyla ayağa kalınlarına selam olsun.

ATSIZ'ın çıkardığı *Orkun* dergisindeki 3 Mayıs Türkçüler Günü hakkındaki yazısı: **“Türkçüler! Toplu veya yalnız her yerde 3 Mayıs'ı analım. Analım ve Kür-Şad'ın hatırasını yüceltelim.”**

Her yıl 3 Mayıs Türkçüler Günü olarak kutlanıyor. Türkçüler -Türkçülük Günü ile ilgili siyasi mesajları, günün anlam ve önemine dair açıklamalarının ardından pek çok kişi 3 Mayıs tarihini, neden Türkçüler Günü olarak kutlandığını merak ediyor. Pekki; 3 Mayıs Türkçülük Günü nedir? 3 Mayıs Türkçülük Günü ne zamandan beri kutlanıyor?

İlk defa 3 Mayıs 1945 tarihinde 10 Türkçü tarafından kutlanan 3 Mayıs Türkçüler Günü zamanla geleneksel bir hal aldı ve her yıl Mayıs ayının 3'ünde kutlanmaya başladı. 3 Mayıs Türkçüler Günü, Türkiye'de Türk milliyetçiliğinin yükselişinin sembol tarihi olarak bilinmektedir. Türkçüler Günü'nün ortaya çıkışı, Hüseyin Nihal Atsız - Sabahattin Ali davasının 3 Mayıs 1944'teki duruşmasının ardından oluşmuştur. 3 Mayıs 1945 tarihinde Tophane Askerî hapishanesinde Nihal Atsız, Zeki Velidi Togan, Nejdet Sançar ve Reha Oğuz Türkkan başta olmak üzere 10 mahkûm tarafından kutlanan Türkçüler Günü, bir sonraki senelerde de yapılan toplantılar ile Türkçüler Günü adını almıştır.

3 MAYIS ANKARA NÜMAYİŞİ

'3 Mayıs Olayları' olarak bilinen olaylar başkent Ankara'da başlamıştır. Mahkeme günü Turancılar, komünizm karşıtı bir gösteri tertip ederler ve Atsız'a sevgilerini bu gösteride belirtirler. Gençler bu kez mahkeme salonuna alınmaz. Bunun üzerine Ulus Meydanı'na yürüten gençler burada Başbakan Şükrü Saraçoğlu ile görüşmek isterler, fakat bu istekleri gerçekleşmez. Gençlerin 3 Mayıs günü yaptıkları yürüyüş hükümet tarafından bastırılır ve 165 üniversiteli genç tutuklanır. İstanbul 1 Numaralı Örfi İdare Mahkemesinde görüşülmeye başlanan ve 65 oturum süren dava kapsamında *Hasan Ferit Cansever, Fethi Tevettoğlu, Alparslan Türkeş, Nurullah Barınan, Zeki Özgür Sofuoğlu, Fazıl Hisarcıklı, Hüseyin Nihal Atsız, Hüseyin Namık Orkun, Nejdet Sançar, Saim Bayrak, İsmet Rasim Tümtürk, Cihat Savaş Fer, Muzaffer Eriş, Fehiman Altan, Yusuf Kadigil, Cebbar Şenel, Zeki Velidi Togan, Orhan Şaik Gökyay, Hikmet Tanyu, Reha Oğuz Türkkan, Hamza Sadi Özbek, Cemal Oğuz Öcal, Said Bilgiç* olmak üzere toplam 23 sanık yargılandı.

Türkçülükün diriliş günü: "3 Mayıs, taş kırılır, tunç erir, ama Türklük ebedidir"

Türkçülük fikrinin en önemli isimlerinden Nihal Atsız'ın yargılandığı salona sığmayan gençler Ulus Meydanı'na doğru yürüyüşe geçti. İktidar, zor kullanarak ancak durduruldu. Demokratik bir başkaldırı anlamını taşıyan olay, zamanla kitleler arasında yayılarak 'Türkçülük Bayramı' adını aldı.

Tarihte "3 Mayıs 1944 olayları" diye anılan olaylar, sonradan milliyetçi çevreler tarafından "Türkçülük Günü" olarak anılmaya başlandı. Türkçülük fikrinin öncü, sembol ismi, devrin önde gelen Edebiyatçılarından Hüseyin Nihal Atsız, Nihal Atsız, devrin başbakanı Şükrü Saraçoğlu'na, Orhun Dergisi'nin 1 Mart 1944 ve 1 Nisan 1944 tarihli sayılarında iki "Açık Mektup" kaleme alır. Atsız, Komünistlerin "başta Milli Eğitim Bakanlığı olmak üzere devlet kurumlarında yuvalandıklarını iddia eder. Atsız'ın hedefinde dönem Millî Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel ile Edebiyatçı Sabahattin Ali vardır. Sabahattin Ali, kendisine "vatan haini" diyen Atsız'a hakaret davası açar. Ankara Adliyesi'nde ilk duruşma 26 Nisan 1944'te yapılır. 3 Mayıs 1944'te yapılan ikinci duruşmaya Turancılar alınmadı. Duruşma sırasında önce Adliye önünde daha sonra Ulus Meydanı'nda gösteriler yapıldı. Göstericilerin Başbakan Şükrü Saracoğlu ile görüşme talepleri reddedildi. Polis olayları şiddetle bastırdı, 165 kişi gözaltına alındı. Nihal Atsız aynı gün duruşmadan çıktıktan sonra tutuklandı. 9 Mayıs'ta hakaret davası sonuçlandı. Atsız, Sabahattin Âli'ye hakareten 6 ay hapse mahkûm edildi. Fakat "millî tahrik" unsuru bulunduğu gerekçesiyle, bu ceza 4 aya indirildi ve tecil edildi. 18 Mayıs 1944 günü yayımlanan resmi bir tebliğ ile Atsız ve arkadaşları Irkçılık ve Turancılık amacıyla "kurulu nizami yıkıma matuf gizli teşkilat kurarak anlaşmalar yapmakla" suçlandılar. Bu kez "Irkçılık Turancılık davası" başlıyordu. 19 Mayıs 1944 günü Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün Turancı gençleri affedeceği söylentileri yayıldı. Fakat tam tersi oldu ve İsmet Paşa "irkçılık prensibinin düşmanınız" dediği ünlü konuşmasını yaptı, Turancıları çok ağır bir dille suçladı. Aralarında Dr. Üsteğmen Fethi Tevettoğlu, Piyade Üsteğmen Alparslan Türkeş, Türk Tarihi Profesörü Zeki Velidi Togan,

Ankara Konservatuvarı Direktörü Orhan Şaik Gökyay, Atsız'ın kardeşi edebiyat öğretmeni Nejdet Sançar ve İstanbul Üniversitesi doktora öğrencisi Reha Oğuz Türkkan'ın da bulunduğu bazı sanıklar tutuklandı. Dava, İstanbul 1 No'lu Örfi İdare (Sıkıyönetim)

Mahkemesi'nde görüldü. Toplam 23 sanık yargılandı. İlk duruşmada Örfi İdare Komutanlığı'nın son tahkikat kararı, Savcı Kâzım Alöç tarafından okundu. Kararın başlangıcında yer alan "vatana ihanetleri sabit olanlar..." sözleri dikkat çekiyordu. Dava, 7 Eylül 1944'te başlar ve 29 Mart 1945'e kadar sürer. Yargılama sonucunda aralarında Zeki Velidi Togan, Alparslan Türkeş, Nihal Atsız, Reha Oğuz Türkkan, Fethi Tevettoğlu, Nejdet Sançar, Cemal Oğuz Öcal'ın da bulunduğu 10 sanık çeşitli cezalara çarptırıldılar. Verilen karar temyiz edildi. Askerî Temyiz Mahkemesi kararı bozdu, sanıklar 26 Ekim 1945 tarihinde tahliye edildiler, 31 Mart 1947 günü de sanıkların tümü hakkında beraat kararı verildi.

Türkçüler Günü, 3 Mayıs 1944 tarihinin anıldığı gündür. Irkçılık-Turancılık davasının gerekçelerinden biri olarak gösterilen Hüseyin Nihal Atsız - Sabahattin Ali davasının 3 Mayıs 1944 tarihli duruşmasından sonra yaşanan "Ankara Nümayişi"ni anmak amacıyla, ilk defa 3 Mayıs 1945 tarihinde Tophane Askerî hapishanesinde Nihal Atsız, Zeki Velidi Togan, Nejdet Sançar ve Reha Oğuz Türkkan başta olmak üzere 10 Türkçü tarafından kutlanmıştır. Daha sonraki senelerde de devam eden toplantılar Türkçüler Günü adını almıştır. 3 Mayıs tarihinin önemi, Nihal Atsız'ın kapatılan *Orhun dergisi* yerine çıkarmış olduğu *Kürşad dergisinin* ikinci sayısında ifade edilmiştir.

ATSIZ'IN 3 MAYIS YAZISI

Atsız orada; '3 Mayıs Türkçülük gün tarihinde bir dönüm noktası oldu. O zamana kadar yalnız duygu ve düşünce olan, edebî ve ilmî sınırları pek de aşmayan Türkçülük, 1944 yılının 3 Mayıs'ında birdenbire hareket oluverdi. Ali Suaviler, Süleyman Paşalar, Mehmet Eminler, Ziya Gökalpler, Rıza Nurlar yalnız duygu, düşünce, iş Türkçüsü idiler. Hareket Türkçüsü olmamışlardı. Çırağan baskını Türkçü Ali Süavi'nin siyasî bir hareketiydi. Bunun Türkçülükle ilgisi yoktu. Sıhhiye Vekili olduğu zaman gayri Türklere atarak yerine Türklere yerleştirilen Rıza Nur filili Türkçülük yapıyordu. Fakat bu da hareket değildi. Türkçülükte ilk hareketi, 3 Mayıs 1944 Çarşamba günü, Ankara'daki birkaç bin meçhul Türk genci yaptı. Bu bakımdan Türkçülük tarihinde onların hususî bir şerefi vardır.

Bundan sonra 3 Mayıs Türkçülerin günüdür. Ona bir bayram diyemeyeceğiz. Çünkü yıllarca süren büyük ıstırapımız o gün başlamıştır. Ona bir matem demek de kabil değildir. Çünkü bunca sıkıntıların arasında bize büyük bir imtihan vermek, yürekliyle yüreksizi er meydanında denemek, yahşi ile yamanı ayırmak fırsatını vermiştir.

O güne kadar tehlikelerden gafil bir çocuk toyluğu ile yürüten Türkçülük 3 Mayıs tarihinde gafletten ayılmış, maskelerin arkasındaki iğrenç yüzleri görmüş, can düşmanlarını tanımış, dost sandığı hainleri ayırt etmiş, hayalin yumuşak bulutlarından gerçeklerin sert topraklarına düşmüştür. Böyle sağlam bir sonuca varmak için çekilen, bunca sıkıntılar boş gitmiş sayılamaz. Bundan dolayı biz 3 Mayıs'a Türkçülerin günü deyip çıkıyoruz. Hoşlanmayanlar onu benimsemesin. Yalnız kendilerine benzeyenler, yani Türk'e benzemeyenler onu yadırgasın. Biz 3 Mayıs'ı sevmekte devam edeceğiz. Türkçülük, tek sandığı düşmanına karşı 3 Mayıs hareketini yaparken onun çift olduğunu acı bir deneme ile öğrendi.

Bu millî hareketin zaferinden korkan Türkçülük düşmanları, Türkçüler ortaçağı andıran vahşetlerle hapse atılır ve aleyhlerinde türlü yayınlar yapılırken, onları tartışmaya çağırarak garabetini de gösterdiler.

Tarih bunu başıslamayacak ve Türkçülerin günü olan 3 Mayıs, bir gün Türkler'in günü olunca onlar tarihin büyük mahkemesinde layık oldukları akibete uğrayacaklardır.

Türkçüler! Toplu veya yalnız, her yerde 3 Mayıs'ı analım.

Analım ve Kür-Şad'ın hatırasını yüceltelim...' sözlerini kullanarak, bugünkü manada 3 Mayıs'ın önemini vurgulamıştır...

Atsız, 3 Mayıs'ın bir bayram olmadığını, ama çekilen acılara rağmen kutlanmaya değer olduğunu; çünkü sadece bir uyarma değil uyanma da olduğunu söylemiştir.

Dede Korkut'un "Oğuz'un başına her iş uykudan gelir" ikazının, idrakitir 3 Mayıs. Uyanık kalalım! *****

3 MAYIS MUHASEBESİ (2021- Kemal Üçüncü)

".... Yüzyılın başında Türk milliyetçiliği hareketi, üç kıtada çok büyük bir teori ve pratik aksiyon üretti. Bu sayede Britanya İmparatorluğu'nun ve Çarlık Rusya'sının çöküşünde önemli roller oynadı. Avrasya'nın temel dinamiklerini belirledi. Türkçülükün partili tarihi 130 yıla ulaşmıştır. [ITC= İttihat ve Terakki Cemiyeti] 1889'dur.

Bu cümleden olmak üzere, Müsavat Partisi öncülüğünde Kafkasya'da Mehmet Emin Resulzade önderliğinde örgütlenen Türk milliyetçileri 28 Mayıs 1918'de laik, demokratik esaslara bağlı olarak Doğu İslam ve Türk dünyasında ilk bağımsız Cumhuriyetini kurmuş oldular. 1912 Batı Trakya Türk Cumhuriyeti [kısa süreli bir diğer deneyimdir], 1923 Türkiye Cumhuriyeti keza aynı fikri entelektüel siyasi geleneğin, bu büyük tecrübe silsesilesinin bir birikimidir. Bu fikri ve siyasi gelenek, 1905 yılında Türkistan'da başlayan Alaş Orda hareketi ve 1917-1920 yılları arasında eski Kazak cüzleri bir araya gelecek bağımsız "Alaş Orda Devleti"ni kurdular. Hükümet Başkanı, Alihan Bökeyhan, başkenti Semey olan bu devlet üç yıl yaşayabildi.

Yani popüler kültürde zannedildiği gibi Türkçülük ve Türk milliyetçiliği 1969'da MHP ile başlamadı. O zincirin en son halkasıdır.

Türkiye'nin son 150 yılındaki bütün kazanımlarında, birikiminde, harcında Türk milliyetçilerinin emeği ve alın teri vardır. Bu anlamda Türkçülük, yüzyılın başında hem kamucu ve halkçı, hem de sosyalist gelenekle çok yakından irtibatlıdır. Türkçülük içerisindeki ana eğilimlerden biri bu kandan gelir. Nitekim Cumhuriyetimizin kurucusu büyük önder Atatürk de Türkçü geleneğe bağlılığı çok çarpıcı bir biçimde ifade eder.

3 Mayıs tarih içerisinde milli mefkûrenin ileri yürüyüşünün, mücadele geleneğinin önemli aşamalarından biridir. Yaşanmış ve etrafında yerli yabancı literatür oluşmuş millî hafızada yer edinmiş bir gün etrafında 'şu günü bu günü' gibi garip polemikler oluşturmak doğru değildir. Buna kimlerin hak ve yetkisi yoktur. 150 yıllık millî mefkûre yolu kimlerin malı ve mülkesebi değildir..."

■ (Hazırlayan: KÜRŞAT TUNCEL)

